Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o „Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1316/2013 s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije”

(COM(2018) 568 final – 2018/0299 (COD))

(2019/C 62/48)

Glavni izvjestitelj: **Stefan BACK**

Zahtjevi za savjetovanje:	Europski parlament, 10.9.2018.
	Vijeće, 11.9.2018.
Pravni temelj:	članci 172. i 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za promet, energiju, infrastrukturu i informacijsko društvo
Odluka Predsjedništva:	18.9.2018.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	17.10.2018.
Plenarno zasjedanje br.:	538
Rezultat glasovanja	118/1/0
(za/protiv/suzdržani):	

1. **Zaključci i preporuke**

1.1. EGSO pozdravlja ovaj Prijedlog kao mjeru pripravnosti kojom bi se zadovoljila potreba osiguravanja kohezivne mreže TEN-T i prilagođavanja koridora osnovne mreže Sjeverno more – Sredozemlje scenariju u kojem Ujedinjena Kraljevina (UK) nije dio mreže TEN-T.

1.2. EGSO preporučuje Komisiji da uzme u obzir situaciju Irske nakon povlačenja UK-a i ozbiljno razmotri moguće negativne učinke na gospodarstvo EU-a/Irske. U tom se kontekstu preporučuje dodatna predostrožnost pri osmišljavanju novih trasa.

1.3. EGSO smatra da su između kontinentalnog EU-a i Republike Irske potrebne jedna ili više izravnih veza kako bi se očuvala kohezija koridora osnovne mreže Sjeverno more – Sredozemlje i osiguralo odvijanje prijevoza između Irske i kontinentalnog EU-a bez graničnih kontrola.

1.4. EGSO smatra kako je izgledno da će se trase prometnih tokova prema Irskoj i iz nje promijeniti kada UK ne bude dio mreže TEN-T-a i kada zbog graničnih kontrola prijevoz preko UK-a postane sporiji.

1.5. EGSO napominje da je konfiguracija koridora koju Komisija sada predlaže preispitivana tijekom postupka savjetovanja koji je prethodio donošenju Prijedloga i to iz različitih razloga, uključujući prikladnost izabranih luka i potrebu za ponovnim razmatranjem trasiranja atlantskog koridora osnovne mreže.

1.6. EGSO podsjeća da je cilj mreže TEN-T osigurati koheziju, učinkovitost i održivost prometa, a osnovna mreža u strateškom je smislu najvažniji element za njegovo postizanje.

1.7. EGSO stoga dvoji oko konfiguracije predložene nove dionice koridora jer postoji mogućnost da neće odgovarati budućim prometnim tokovima što bi za posljedicu moglo imati neispunjavanje cilja koridorâ osnovne mreže TEN-T koji se sastoji u olakšavanju najvažnijih prometnih tokova na velike udaljenosti.

1.8. EGSO također napominje da pojedine luke koje bi u tim novim okolnostima mogle doći u prvi plan nisu strateške luke i stoga ne zadovoljavaju temeljni kriterij za uvrštenje u koridor osnovne mreže, kao i da je revizija Uredbe o smjernicama za razvoj mreže TEN-T zakazana tek za 2023.

1.9. EGSO ostaje pri svojem stajalištu da vjerojatno i dalje nije moguće sa sigurnošću predvidjeti kako bi se prometni tokovi promijenili u slučaju provedbe ovog Prijedloga.

1.10. EGSO se stoga slaže da je konfiguracija Prijedloga primjeren način za privremeno rješavanje situacije dok ne nastupe promjene u prometnim tokovima.

1.11. Unatoč tome, EGSO izražava žaljenje što nije provedena analiza učinka kako bi se provjerila prikladnost predložene konfiguracije, primjerice za prijevoz kvarljive robe, te kako bi se razmotrila najučinkovitija i održiva konfiguracija trase kojom se želi zamijeniti kopneni most preko UK-a kao poveznica mreže TEN-T do Irske i iz nje.

1.12. EGSO stoga preporučuje da se Prijedlogu doda posebna revizijska klauzula kojom se propisuje da bi Komisija trebala preispitati donesenu uredbu u roku od dvije godine nakon što ona postane primjenjiva. To preispitivanje trebalo bi se temeljiti na ocjeni promjena u stvarnim prometnim tokovima između Republike Irske i kontinentalnog EU-a i služiti kao osnova za odgovarajuće prijedloge o trasiranju relevantnih koridora osnovne mreže TEN-T.

1.13. U iščekivanju navedenog preispitivanja, EGSO ne vidjeti razlog za izmjenu temeljnog sadržaja Prijedloga, imajući na umu da zbog izmjene neće doći do promjene situacije ni u jednoj od postojećih strateških luka u kanalu La Manche koje su trenutačno dio koridora osnovne mreže Sjeverno more – Sredozemlje ili atlantskog koridora osnovne mreže.

1.14. EGSO se pita zašto se u okviru Prijedloga ne predlaže otkazivanje postojećih veza s UK-om i preko njega. Ako se zakonodavstvo EU-a o mreži TEN-T ne primjenjuje na UK, ne postoji ni pravna osnova za provedbu tih veza. Stoga bi imalo smisla ukloniti ih.

2. **Prijedlog**

2.1. U okviru mjera planiranih za pripremu na povlačenje UK-a iz Europske unije (Brexit), Europska komisija predstavila je Prijedlog uredbe o izmjeni Uredbe (EU) br. 1316/2013 s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije („Prijedlog”).

2.2. Nakon obavijesti od 29. ožujka 2017. o napuštanju EU-a i u skladu s člankom 50. UEU-a, UK će se od 30. ožujka 2019. povući iz Unije. Osim ako ne bude drugačije dogovoreno ratificiranim sporazumom o povlačenju, od 30. ožujka 2019. pravo EU-a više se neće primjenjivati na UK koji će postati treća zemlja koja nije obuhvaćena mrežom TEN-T i nije dio koridorâ osnovne mreže TEN-T.

2.3. U komunikaciji „Pripreme za povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije 30. ožujka 2019.” (COM (2018) 556), Komisija je naglasila važnost spremnosti za svaki mogući ishod aktualnih pregovora o povlačenju, uključujući nepostizanje dogovora.

2.4. Prijedlogom se želi riješiti situacija u kojoj aktualni pregovori između UK-a i EU-a ne bi doveli do prijelaznih mjera u sporazumu o povlačenju. Prijedlog je posebno usmjeren na očuvanje izravne veze unutar koridora osnovne mreže Sjeverno more – Sredozemlje s Republikom Irskom nakon nestanka poveznice koja prolazi preko UK-a i dio je tog koridora.

2.5 Prijedlogom se mijenja trasiranje koridora dodavanjem sljedeće poveznice: „Baile Átha Cliath/Dublin/Corcaigh/Cork – Zeebruges/Antwerpen/Rotterdam”. Izmjena se primjenjuje dan nakon što se Uredba (EU) br. 1316/2013 prestane primjenjivati na UK.

3. **Opće napomene**

3.1. EGSO pozdravlja ovaj prijedlog kao mjeru kojom bi se zadovoljila potreba osiguravanja usklađene mreže TEN-T i očuvanja koridora osnovne mreže Sjeverno more – Sredozemlje, čak i u slučaju nepostizanja dogovora u okviru aktualnih pregovora o sporazumu o povlačenju i prijelaznom sporazumu između EU-a i UK-a. Stoga je Prijedlog dio priprema Komisije za najgori mogući scenarij u kojem UK izlazi iz EU-a bez postizanja sporazuma.

3.2. Kada bude usvojen, Prijedlog će se primjenjivati od dana kada UK napusti EU i kada se pravo EU-a više neće primjenjivati na UK, koji stoga neće biti obuhvaćen mrežom TEN-T.

3.3. EGSO napominje da su između kontinentalnog EU-a i Republike Irske potrebne jedna ili više izravnih veza kako bi se očuvala kohezija koridora osnovne mreže Sjeverno more – Sredozemlje te kako bi se osiguralo odvijanje prijevoza između Irske i kontinentalnog EU-a bez graničnih kontrola.

3.4. EGSO snažno naglašava ozbiljnost situacije za gospodarstvo i blagostanje Irske, osobito u pogledu promjena koje imaju predviđene i nepredviđene posljedice.

3.5. Stoga je izuzetno važno da se svakim novim trasiranjem jača povezanost Irske s kontinentalnim EU-om. Iako se veći dio irskog teretnog cestovnog prijevoza prema kontinentalnoj Europi danas odvija preko UK-a, trebalo bi dodati pomorske veze između irskih strateških luka Dublina i Corka i kontinentalnih luka na koridoru Sjeverno more – Sredozemlje.

3.6. EGSO napominje da konfiguracija koridora prikazana u Prijedlogu podrazumijeva scenarij u kojem UK nije dio mreže TEN-T-a i u kojem će zbog graničnih kontrola prijevoz kroz UK postati sporiji, kao i da će u toj novonastaloj situaciji vjerojatno doći do promjena u trasama prometnih tokova prema Irskoj i iz nje.

3.7. EGSO također napominje da je trasiranje koridora koje Komisija sada predlaže preispitivano detaljno i u širem smislu. Tijekom postupka savjetovanja koji je prethodio donošenju Prijedloga, brojne luke na južnoj obali kanala La Manche i udruženja francuskih luka i regionalnih tijela izrazili su dvojbe u pogledu plana djelovanja, na kojem se prijedlog uvelike temelji, i pokrenuli pitanje uvrštavanja luka Dunkerque, Calais, Le Havre, Roscoff i Brest u predloženu trasu koridora Sjeverno more – Sredozemlje, kao i pitanje izmjene trasiranja atlantskog koridora osnovne mreže. Isto tako, različite irske interesne skupine preispitivale su učinkovitost duge pomorske veze kao zamjene za „kopneni most" preko UK-a, s obzirom na to da su dostupne kraće morske rute, primjerice iz Irske do luka u Bretanji. Tvrdilo se da će kraće morske rute biti primjerenije, primjerice za prijevoz kvarljive robe.

3.8. Cilj mreže TEN-T jest osigurati koheziju, učinkovitost i održivost prometa. Osnovna mreža u strateškom je smislu najvažniji element za postizanje tih ciljeva, dok se njezinim koridorima nastoje olakšati glavni prometni tokovi na velike udaljenosti u okviru osnovne mreže ([1]).

3.9. EGSO stoga postavlja pitanje trasiranja nove dionice koridora i smatra da takva izmjena koridora ne mora odgovarati budućim prometnim tokovima, što bi za posljedicu moglo imati neispunjavanje cilja mreže TEN-T koji se sastoji u olakšavanju najvažnijih prometnih tokova na velike udaljenosti ([2]).

3.10 EGSO napominje da pojedine luke koje bi u novim okolnostima mogle doći u prvi plan, poput Bresta ili Roscoffa, nisu strateške luke i stoga ne zadovoljavaju temeljni kriterij za uvrštenje u koridor osnovne mreže, kao i da je revizija Uredbe o smjernicama za razvoj mreže TEN-T zakazana tek za 2023.

3.11. EGSO također smatra kako vjerojatno još uvijek nije moguće sa sigurnošću predvidjeti kako bi se prometni tokovi promijenili u slučaju provedbe ovog Prijedloga.

3.12. EGSO se stoga slaže da je konfiguracija Prijedloga primjeren način za privremeno rješavanje situacije dok ne nastupe promjene u prometnim tokovima.

3.13. Unatoč tome, EGSO izražava žaljenje što nije provedena analiza učinka kako bi se provjerila prikladnost predložene konfiguracije, primjerice za prijevoz kvarljive robe, te kako bi se razmotrila najučinkovitija i održiva konfiguracija trasa kojima se želi zamijeniti kopneni most preko UK-a kao glavna poveznica mreže TEN-T između Republike Irske i kontinentalnog EU-a, imajući pritom na umu otežano predviđanje promjena koje bi u prometnim tokovima mogle nastupiti u slučaju da UK napusti EU bez postizanja sporazuma o povlačenju.

([1]) Članak 38. Uredbe (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.)..
([2]) Članak 43. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1315/2013

3.14. EGSO smatra da su moguće gospodarske, socijalne i okolišne posljedice predložene mjere dovoljno značajne da opravdaju procjenu učinka kako je navedeno u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva ([3]).

3.15. EGSO stoga preporučuje da se Prijedlogu doda posebna revizijska klauzula kojom se propisuje da bi Komisija trebala preispitati donesenu uredbu u roku od dvije godine nakon što ona postane primjenjiva. To preispitivanje trebalo bi se temeljiti na ocjeni promjena u stvarnim prometnim tokovima između Republike Irske i kontinentalnog EU-a i služiti kao osnova za odgovarajuće prijedloge o trasiranju relevantnih koridora osnovne mreže TEN-T.

3.16. U iščekivanju navedenog preispitivanja, EGSO ne vidjeti razlog za izmjenu Prijedloga, imajući također na umu da zbog uvedene izmjene neće doći do promjene situacije ni u jednoj od strateških luka u kanalu La Manche koje su trenutačno dio koridora.

4. **Posebne napomene**

4.1. EGSO se pita zašto se u okviru Prijedloga ne predlaže otkazivanje veza s UK-om i preko njega. Ako se pravo EU-a u području mreže TEN-T ne primjenjuje na UK, te veze ne mogu se zakonito provesti u skladu sa zakonodavstvom EU-a. Stoga bi imalo smisla ukloniti ih.

Bruxelles, 17. listopada 2018.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Luca JAHIER

([3]) SL L 123, 12.5.2016., str. 1. Vidjeti također Komunikaciju Komisije (COM (2016) 615) o boljoj regulativi i Komunikaciju Komisije (COM (2017) 651 final) o dovršetku Agende za bolju regulativu, odjeljak 2.3.